

Bank Spółdzielczy w Pilźnie

Grupa BPS

Ujawnienie informacji

**dotyczących adekwatności kapitałowej
oraz innych informacji
podlegających ujawnianiu**

**na podstawie Polityki informacyjnej
Banku Spółdzielczego w Pilźnie**

według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku

Pilzno, 2024 r.

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Informacje ogólne o Banku	4
2. Informacje wynikające z art. 111 ust. 2 Ustawy Prawo bankowe	5
2.1. Obszar działania Banku	5
2.2. Informacje o banku zrzeszającym	5
3. Informacje podlegające ujawnieniu na podstawie art. 447 Rozporządzenia CRR	6
3.1 Tabela EU KM1 - Najważniejsze wskaźniki	6
4. Informacje wynikające z art. 111 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe	8
5. Informacje wynikające z art. 111a ust. 4 Ustawy Prawo bankowe	8
5.1 System zarządzania	9
5.1.1 System zarządzania ryzykiem	9
5.1.2 System kontroli wewnętrznej	18
5.2 Polityka wynagrodzeń	21
5.3 Informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń	21
5.4 Informacja o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe	21
6. Informacje wynikające z art. 111b ust. 1 Ustawy Prawo bankowe	22
7. Informacje ujawniane na podstawie Rekomendacji P KNF dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej	22
7.1 Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych	24
7.2 Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania	27
7.3 Stopień, w jakim funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności są scentralizowane bądź zdecentralizowane	28
7.4 Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia	28
7.5 Rozmiar i skład nadwyżki płynności banku	30
7.6 Wymogi dotyczące dodatkowego zabezpieczenia na wypadek obniżenia oceny kredytowej banku	30
7.7 Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności Banku	30
7.8 Luka płynności zawierająca kilka najbliższych przedziałów dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności	31
7.9 Dodatkowe zabezpieczenie płynności funkcjonujące w zrzeszeniu	33
7.10 Aspekty ryzyka płynności, na które Bank jest narażony i które monitoruje	35
7.11 Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania	37
7.12 Inne techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności	37

7.13	Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności, łącznie z dodatkowymi wskaźnikami, dla których bank nie ujawnia danych	38
7.14	Wyjaśnienie, w jaki sposób ryzyko płynności rynku (produktu) jest odzwierciedlone w systemie zarządzania płynnością płatniczą banku	44
7.15	Wyjaśnienie, jak są wykorzystywane testy warunków skrajnych	44
7.16	Opis modelowanych scenariuszy testów warunków skrajnych	44
7.17	Wskazanie, czy i w jakim stopniu plan awaryjny płynności uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych	46
7.18	Polityka Banku w zakresie utrzymania rezerw płynności	47
7.19	Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w obrębie zrzeszenia	47
7.20	Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności	47
	Podsumowanie	48
8.	Informacje ujawniane na podstawie Rekomendacji M KNF dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach	49
8.1	Metoda stosowana do wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego	50
8.2	Opis mechanizmu transferu ryzyk	50
8.3	Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2021 roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia (zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rekomendacji M), oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości	53
8.4	Informacja o najpoważniejszych, zdaniem Banku, zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w Banku w 2023 roku	56
9.	Informacje ujawniane na podstawie Rekomendacji Z KNF dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach	56
9.1	Informacje dotyczące udziału członków Rady Nadzorczej w posiedzeniach tego organu, zgodnie z Rekomendacją nr 8.8	56
9.2	Informacje dotyczące przyjętej w Banku polityki zarządzania konfliktami interesów, istotnych zidentyfikowanych i potencjalnych konfliktów interesów oraz sposobu zarządzania nimi, zgodnie z Rekomendacją nr 13.6	57
9.3	Informacje dotyczące określonego w zasadach wynagradzania Banku, maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym, zgodnie z Rekomendacją nr 30.1.	58
	Załącznik nr 1	60
	Oświadczenie Zarządu	60

Wprowadzenie

Bank Spółdzielczy w Pilźnie (zwany dalej „Bankiem”), działając zgodnie z przepisami *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012*, zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR” oraz *„Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012”*, zwanego dalej „Rozporządzeniem CRRII”, z uwzględnieniem aktów wykonawczych i delegowanych do Rozporządzenia CRR, a także Rekomendacji wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej „KNF”, *Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego*, prezentuje raport **„Ujawnienie informacji dotyczących adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ujawnianiu na podstawie Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Pilźnie według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku”**, (zwany dalej: „Raportem”).

Raport stanowi realizację *„Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Pilźnie”*, wprowadzonej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku.

W celu spełnienia wymogów określonych w Rozporządzeniu CRR, Bank Spółdzielczy w Pilźnie zakwalifikowany przez KNF do kategorii **mała i niezłożona instytucja** oraz **instytucja nienotowana**, w niniejszym Raporcie ujawnia, zgodnie z odstępstwem wynikającym z art. 433b ust. 2 zmienionego Rozporządzenia CRR, najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447, korzystając ze wzoru EU KM1 określonego w załączniku I do *Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do publicznego ujawniania przez instytucje informacji, o których mowa w części ósmej tytuły II i III rozporządzenia Parlamentu*

Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1423/2013, rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1555, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/200 i rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2295 (zwanego dalej: „Rozporządzeniem 2021/637”).

Niniejszy Raport był przedmiotem wewnętrznej weryfikacji przeprowadzonej zgodnie z „*Polityką informacyjną*” Banku oraz został zatwierdzony przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Raport dostępny jest do wglądu w wersji papierowej w siedzibie Banku Spółdzielczego w Pilźnie przy ul. Grodzkiej 2 oraz w Oddziale Banku zlokalizowanym w Szerzynch w budynku nr 524, a także podlega publikacji na stronie internetowej Banku: <https://www.bspilzno.pl> w zakładce „O Banku” – „Dane informacyjne banku”.

1. Informacje ogólne o Banku

Zgodnie z art. 19 Rozporządzenia 2021/637 Bank informuje, że:

- 1) ustalając zakres informacji podlegających ujawnieniu, Bank nie skorzystał z możliwości pominięcia informacji nieistotnych, zastrzeżonych lub poufnych, o której mowa w art. 432 Rozporządzenia CRR;
- 2) ilościowe dane pieniężne, ujawnione w niniejszym Raporcie, wyrażone zostały w tysiącach złotych (PLN), natomiast dane ilościowe ujawniane w formie odsetka, wyrażone zostały zgodnie z jednostką, z zastosowaniem minimalnej dokładności odpowiadającej czwartemu miejscu po przecinku;
- 3) informacje ujawnione w niniejszym Raporcie prezentowane są za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku;
- 4) walutą sprawozdawczą jest złoty polski (PLN);
- 5) pełna nazwa Banku brzmi: Bank Spółdzielczy w Pilźnie;
- 6) kod LEI Banku to: 259400ITXYVSO822OD95;
- 7) Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości;
- 8) Bank nie jest jednostką zależną i dominującą w rozumieniu Rozporządzenia CRR, nie posiada jednostek zależnych i nie podlega konsolidacji dla celów księgowych ani konsolidacji ostrożnościowej. Bank na dzień 31.12.2023 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

Bank Spółdzielczy w Pilźnie z siedzibą w Pilźnie: ul. Grodzka 2, 39-220 Pilzno, zwany dalej „Bankiem”, wpisany jest do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000106175. Główny Urząd Statystyczny nadał Bankowi numer statystyczny REGON 00050657300000. Bank posiada numer identyfikacji podatkowej (NIP): 8720009973.

Bank Spółdzielczy w Pilźnie obsługuje Klientów indywidualnych, mikro, małe i średnie firmy i rolników oraz jednostki samorządu terytorialnego. Siłą Banku jest bliskość lokalnych społeczności, dlatego ceny i oferowane rozwiązania finansowe dostosowane są do możliwości i oczekiwań Klientów z mniejszych miejscowości.

2. Informacje wynikające z art. 111 ust. 2 Ustawy Prawo bankowe

2.1. Obszar działania Banku

Terenem działania Banku jest województwo podkarpackie oraz powiat tarnowski. Bank Spółdzielczy w Pilźnie działa również na terenie następujących powiatów: Miasta Tarnowa na prawach powiatu, dąbrowskiego, jasielskiego, gorlickiego, nowosądeckiego i brzeskiego. Bank nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zakres działalności Banku opisany jest w Statucie Banku.

W 2023 roku Bank Spółdzielczy w Pilźnie prowadził działalność w ramach jednostek organizacyjnych w niżej wymienionych placówkach:

Nazwa	Siedziba	Adres
Bank Spółdzielczy w Pilźnie	kraj: POLSKA, woj.: PODKARPACKIE, powiat: DĘBICKI, gmina: PILZNO, miejscowość: PILZNO	ul. Grodzka 2 39-220 Pilzno
Bank Spółdzielczy w Pilźnie Oddział w Szerzynie	kraj: POLSKA, woj.: MAŁOPOLSKIE, powiat: TARNOWSKI, gmina: SZERZYNY, miejscowość: SZERZYNY	Szerzyny 524, 38-246 Szerzyny
Punkt Obsługi klienta w Siedliskach- Bogusz	kraj: POLSKA, woj.: PODKARPACKIE, powiat: DĘBICKI, gmina: BRZOSTEK, miejscowość: SIEDLISKA-BOGUSZ	Siedliska-Bogusz 255 39-231 Siedliska-Bogusz

Działalność operacyjna wykonywana była również za pośrednictwem elektronicznych kanałów dostępu.

2.2. Informacje o banku zrzeszającym

Bank należy do Grupy BPS tj. największego zrzeszenia Banków Spółdzielczych w Polsce. Tworzy je Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie („Bank BPS S.A.”) oraz

zrzeszone z nim Banki Spółdzielcze (ponad 300). Współpracuje także z kilkunastoma Bankami Spółdzielczymi działającymi samodzielnie. Bank BPS S.A. łączy funkcje banku zrzeszającego Banki Spółdzielcze oraz komercyjnego, prowadzącego obsługę klientów. Dla Banków Spółdzielczych jest równocześnie partnerem biznesowym i reprezentantem.

Bank BPS S.A. skupia wokół siebie spółki produktowe oferujące specjalistyczne produkty i usługi okołobankowe dla klientów Grupy BPS: BPS Leasing i Faktoring, BPS TFI, Dom Maklerski Banku BPS.

Bank BPS S.A. jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, instytucji zapewniającej płynność i wypłacalność, a tym samym zwiększającej bezpieczeństwo środków zdeponowanych przez Klientów. Bank BPS jest także członkiem Związku Banków Polskich oraz Krajowego Związku Banków Spółdzielczych.

3. Informacje podlegające ujawnieniu na podstawie art. 447 Rozporządzenia CRR

Bank, zgodnie z art. 447 Rozporządzenia CRR, ujawnia informacje na temat najważniejszych wskaźników, korzystając ze wzoru EU KM1 określonego w załączniku I do Rozporządzenia 2021/637.

3.1 Tabela EU KM1 - Najważniejsze wskaźniki

		a
		31.12.2023 r.
	Dostępne fundusze własne (kwoty)	
1	Kapitał podstawowy Tier I	16 037
2	Kapitał Tier I	16 037
3	Łączny kapitał	16 037
	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem	
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	55 417
	Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)	
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	28,9396
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	28,9396
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	28,9396
	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)	
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-

EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5000
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	20,9387
Wskaźnik dźwigni		
13	Miara ekspozycji całkowitej	202 231
14	Wskaźnik dźwigni (%)	7,9302
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000
Wskaźnik pokrycia wpływów netto		
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	92 560
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	24 884
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	3 176
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	21 708
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	426,3806
Wskaźnik stabilnego finansowania netto		

18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	168 059
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	83 787
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	200,5788

W wierszach od 15 do 20 prezentowane są dane dotyczące zagregowanego wskaźnika LCR i NSFR. Bank jako uczestnik Systemu Ochrony Instytucjonalnej jest zwolniony z indywidualnego spełniania wymogu pokrycia płynności.

4. Informacje wynikające z art. 111 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe

Informacje wynikające z art. 111 ust. 1 Ustawy Prawo Bankowe, tj.:

- 1) stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek;
- 2) stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat;
- 3) terminy kapitalizacji odsetek;
- 4) stosowane kursy walutowe;
- 5) bilans ze sprawozdaniem z badania biegłego rewidenta za ostatni okres podlegający badaniu;
- 6) skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku;
- 7) nazwiska osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku albo jednostki organizacyjnej Banku;

publikowane są na **tablicy ogłoszeń** udostępnionej w jednostkach organizacyjnych Banku oraz na **stronie internetowej** Banku: www.bspilzno.pl.

5. Informacje wynikające z art. 111a ust. 4 Ustawy Prawo bankowe

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń a także o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22a.

Podejmowanie ryzyka wiąże się nierozdzielnie z prowadzoną przez Bank działalnością, powodując konieczność koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach oraz stałego poszukiwania form obrony przed tymi zagrożeniami.

5.1 System zarządzania

W Banku funkcjonuje system zarządzania, obejmujący wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, w ramach którego wyróżnia się: **system zarządzania ryzykiem** i **system kontroli wewnętrznej**. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- **Pierwsza linia obrony** – (pierwszy poziom zarządzania) – komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej.
- **Druga linia obrony** (drugi poziom zarządzania) – niezależna ocena ryzyka sprawowana przez komórki organizacyjne podporządkowane Prezesowi Zarządu, pełniącemu funkcję Członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym.
- **Trzecia linia obrony** (trzeci poziom zarządzania) – audyt wewnętrzny, sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS („SSOZ BPS”).

5.1.1 System zarządzania ryzykiem

Rolą **systemu zarządzania ryzykiem** jest identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji celów szczegółowych prowadzonej przez Bank działalności oraz podejmowanie na jego podstawie działań o charakterze proceduralnym, organizacyjnym i wykonawczym, mających na celu redukcję ryzyka do akceptowanego poziomu oraz eliminowanie/ograniczanie negatywnych skutków ekspozycji na ryzyko. Wprowadzony w Banku system zarządzania ryzykiem ma na celu przede wszystkim zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem bankowym, gwarantujące odpowiedni poziom bezpieczeństwa przy zachowaniu rentowności działalności, uwzględniające skalę prowadzonej działalności oraz zmiany zachodzące w samym Banku jak i jego otoczeniu.

System zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka jest oparty o następujące **zasady**:

- sformalizowanie zasad zarządzania ryzykami,
- centralizacja zarządzania,
- określenie przez Zarząd apetytu na ryzyko oraz zatwierdzenie go przez Radę Nadzorczą,

- określenie mierników poziomu ryzyka,
- wyznaczenie limitów,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- opracowanie działań awaryjnych,
- opracowanie metod ograniczania skutków ryzyka,
- określenie zasad raportowania i kontroli ryzyka.

Informację o zasadach zarządzania ryzykiem, celach definiujących apetyt na ryzyko, celach strategicznych (polityki długoterminowe) oraz podstawowe założenia procesu zarządzania ryzykiem Bank zawarł w przyjętej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Pilźnie” oraz procedurach dedykowanych poszczególnym rodzajom ryzyka, znanych wszystkim pracownikom biorącym udział w procesie zarządzania ryzykiem, podlegających regularnym weryfikacjom mającym na celu ich dostosowanie do zmian profilu ryzyka i otoczenia gospodarczego Banku. „Strategia zarządzania ryzykiem” jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz założeniami długofalowymi zawartymi w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Pilźnie na lata 2020-2024”.

Strategia podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywane są również w przypadku wystąpienia znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu zewnętrznym Banku.

Strategia określa:

- 1) istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
- 2) rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
- 3) zasady zarządzania ryzykiem,
- 4) zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem, zawarte w Strategiach szczegółowych (Politykach długoterminowych), stanowiących załączniki do Strategii,
- 5) zasady kontroli wewnętrznej i audytu.

Strategia określa cele strategiczne (polityki długoterminowe) i powiązana jest z innymi regulacjami wewnętrznymi, które określają poziom apetytu na ryzyko. W powiązaniu z innymi regulacjami, Strategia określa sposób zarządzania ryzykiem w Banku.

Strategia zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki może ponieść Bank. Cele definiujące apetyt na

ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, jak również założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku, opartym o podział zadań realizowanych na trzech niezależnych poziomach, **uczestniczą** następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne (wg stanu na 31.12.2023 r.):

- Rada Nadzorcza,
- Zarząd,
- Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu,
- Komórka monitorująca ryzyko – Stanowisko ds. ryzyk, planowania i analiz,
- Komórka ds. zgodności - Stanowisko ds. zgodności,
- Stanowisko ds. monitoringu i windykacji kredytów,
- Stanowisko ds. analiz kredytowych,
- Audyt wewnętrzny,
- Pozostali pracownicy Banku.

Podstawowe **zadania** poszczególnych podmiotów w procesie zarządzania ryzykiem, określone w „*Strategii zarządzania ryzykiem*”, przedstawiają się następująco:

- 1) **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza w *Strategii działania* oraz w *Planie ekonomiczno-finansowym* ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko);
- 2) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie „*Strategii zarządzania ryzykiem*”, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne, dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku;
- 3) **Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym** – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie

zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni **Prezes Zarządu**;

4) Zarząd banku ustanowił **Stanowisko ds. ryzyk, planowania i analiz** odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, w tym niezależną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie), obejmujące propozycje koniecznych działań. Komórka monitorująca ryzyko tj. **Stanowisko ds. ryzyk, planowania i analiz** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka;

5) Komórka ds. zgodności (**Stanowisko ds. zgodności**) - monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku. Opracowuje również wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności;

6) **Stanowisko ds. monitoringu i windykacji kredytów** odpowiada m.in. za proces monitoringu ekspozycji kredytowych, ocenę zabezpieczeń i propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych, do poszczególnych grup ryzyka, przygotowanie propozycji tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych, zapewnienie odpowiedniego poziomu rezerw celowych na ekspozycje kredytowe, realizowanie kontroli kredytowych zleconych przez Prezesa, w tym kontroli zabezpieczeń w terenie;

7) **Stanowisko ds. analiz kredytowych** odpowiada m.in. za przeprowadzenie oceny zdolności kredytowej klienta, analizę jakości i skuteczności zaproponowanego przez klienta zabezpieczenia spłaty kredytu, przygotowanie i propozycja decyzji kredytowej na podstawie dokonanych analiz;

- 8) **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierzył - na podstawie Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS - Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, będącej jednostką zarządzającą Systemem Ochrony Zrzeszenia BPS;
- 9) **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Na proces zarządzania ryzykiem w Banku składają się następujące **elementy**:

- 1) identyfikacja ryzyka;
- 2) ocena ryzyka poprzez jego pomiar lub szacowanie;
- 3) limitowanie i monitorowanie ryzyka;
- 4) raportowanie ryzyka;
- 5) kontrolowanie ryzyka;
- 6) działania zarządcze.

Ad. 1) **Identyfikacja** ryzyka – analiza, na podstawie zgromadzonych danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku oraz stopnia ich wpływu na wynik finansowy. Proces identyfikacji ryzyka odbywa się w formie:

- a) gromadzenia, aktualizacji, przechowywania danych,
- b) wykorzystania dostępnych baz danych,
- c) generowania raportów dotyczących ryzyka,
- d) udostępniania raportów komórkom odpowiedzialnym za analizę danych,
- e) analizy i oceny czynników ryzyka na podstawie zgromadzonych danych.

Ad. 2) **Pomiar (szacowanie)** ryzyka - zasady pomiaru, analizy oraz testowania warunków skrajnych ekspozycji na ryzyko, umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem w skali Banku. W ramach pomiaru ryzyka, dla jego rodzajów wskazanych w obowiązujących wewnętrznych aktach prawnych Banku oraz w ramach procesu ICAAP, na podstawie założeń

zapewniających rzetelny pomiar lub szacowanie ryzyka, przeprowadzane są testy warunków skrajnych. Testy warunków skrajnych stosowane są w celu oszacowania potencjalnych strat w przypadku sytuacji na rynku, która nie jest standardowo opisana za pomocą miar statystycznych i przeprowadzane są na podstawie podlegających przeglądowi scenariuszy, opisujących sytuacje wykraczające poza normalne warunki rynkowe, z zachowaniem realności realizacji tych scenariuszy.

Ad. 3) **Limitowanie** ryzyka - określenie zasad ustalania i weryfikacji wewnętrznych limitów oraz wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za ich ustalanie i weryfikowanie. Limity ustalane są w oparciu o dane historyczne z uwzględnieniem planowanych zmian w działalności Banku. Weryfikacja przyjętych w Banku limitów odbywa się podczas tworzenia założeń do planu ekonomiczno-finansowych (sporządzania planu ekonomiczno-finansowego) oraz przeglądów zarządczych procedur w zakresie zarządzania ryzykami. Bank w swoich procedurach określa zasady postępowania w przypadku przekroczeń limitów.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności i obejmuje badanie odchylenia poziomu ryzyka od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń).

Ad. 4) **Raportowanie** ryzyka - określenie formy i terminów przekazywania wewnętrznego sprawozdania o poziomie ryzyka, którego szczegółowość i częstotliwość sporządzania powinny być adekwatne do rodzaju i skali ponoszonego przez Bank ryzyka. Raportowanie ryzyka obejmuje cykliczne informowanie kierownictwa, w szczególności Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku, o wynikach pomiaru ryzyka, wielkości i profilu ryzyka, działaniach podjętych i rekomendowanych.

Ad. 5) **Kontrolowanie** ryzyka - wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem w Banku oraz za badanie zgodności działania wszystkich jednostek Banku z regulacjami wewnętrznymi i nadzorczymi, jak również za informowanie o stwierdzonych nieprawidłowościach. Kontrola ryzyka sprawowana jest w dwóch obszarach: pomiar ryzyka i kontrola wewnętrzna.

Ad. 6) **Działania zarządcze** - polegają w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów

i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie poziomu ryzyka.

W celu realizacji wyżej wymienionych procesów w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wskaźników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka, określające akceptowalny poziom ryzyka, które ustalane są przez Zarząd Banku oraz zatwierdzane przez Radę Nadzorczą w ramach procedur zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk.

Do głównych zadań systemu zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- Szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem CRR,
- Analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi,
- Uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych,
- Agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
- Raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie nadzorczej,
- Audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
- Wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

Zadania te mają służyć zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów działalności prowadzonej przez Bank.

Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości. W niezależnym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, wypłacalność, płynność oraz

adekwatność kapitałową. W tym celu Bank wykorzystuje techniki testowania warunków skrajnych. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.

Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórkę organizacyjną Banku dokonującą pomiaru ryzyk występujących w Banku, tj. Stanowisko ds. ryzyk, planowania i analiz, zgodnie z przedmiotowymi regulacjami i „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pilźnie”.

Bank posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.

Bank prowadzi działalność klasycznego banku uniwersalnego, nie prowadzi działalności ujętej w portfelu handlowym o znaczącej skali, nie dokonuje inwestycji w papiery wartościowe o podwyższonym ryzyku. Skala działalności jest ograniczona, produkty bankowe mają prosty charakter.

Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi za istotne - istotność poszczególnych ryzyk Bank określa na podstawie „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Pilźnie”. Bank stosuje równolegle dwa kryteria istotności ryzyk:

1. ilościowe – konieczność tworzenia wymogów kapitałowych z tytułu danego rodzaju ryzyka. Jako ryzyko istotne uznaje się to ryzyko, na które Bank tworzy wymogi kapitałowe na poziomie wyższym niż 2% funduszy własnych Banku;

2. jakościowe – analizowane niezależnie od kryterium ilościowego w przypadku pozostałych ryzyk, które nie powodują wymiernych strat dla Banku, nie wymagają tworzenia wymogów kapitałowych, a wymienionych w Metodycie BION, Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (MFFiPR) oraz w Dyrektywie UE - Bank uznaje ww. ryzyka za trwale istotne na podstawie przyjętej strategii, skali i złożoności działalności.

Z uwagi na wymienioną wcześniej charakterystykę działalności, zgodnie z kryteriami przyjętymi przez Zarząd w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Pilźnie”, według stanu na 31.12.2023 r. na podstawie corocznego zarządczego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych (ICAAP), za **ryzyka istotne**, tj. wymienione w Rozporządzeniu MFFiPR oraz w Dyrektywie UE, które występują w Banku uznaje się ryzyka:

- a. kredytowe (w tym kontrahenta i koncentracji)
- b. rynkowe, ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako walutowe

- c. stopy procentowej w księdze bankowej,
- d. operacyjne,
- e. braku zgodności,
- f. płynności i finansowania,
- g. kapitałowe (zgodnie z Metodą BION - ryzyko niewypłacalności),
- h. biznesowe (w tym wyniku finansowego), będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania,
- i. dźwigni finansowej,
- j. reputacji,
- k. ESG

Pozostałe ryzyka, nazywane ryzykami trudno mierzalnymi, podlegają odrębnej analizie, która jest przeprowadzana zgodnie z zapisami Instrukcji. Są to: ryzyko strategiczne, ryzyko zmian warunków makroekonomicznych, ryzyko konkurencji, ryzyko cyklu koniunkturalnego (gospodarczego), ryzyko transferowe, ryzyko modeli. Analiza ta przeprowadza jest min. raz w roku i służy dokonaniu oceny istotności tych ryzyk. Przy badaniu istotności ryzyk trudno mierzalnych Bank stosuje metodykę określoną w Instrukcji. Jeżeli na podstawie przeprowadzonej analizy Bank uzna dane ryzyko za istotne, to wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

W Banku **nie został utworzony oddzielny komitet ds. ryzyk.**

5.1.2 System kontroli wewnętrznej

Bank Spółdzielczy w Pilźnie, odpowiednio do zapisów *Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach* wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego, przekazuje do informacji funkcjonujący w Banku opis systemu kontroli wewnętrznej. Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej określa uchwalony przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą „*Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Pilźnie*”.

System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku oraz wspiera skuteczne i efektywne działanie procesów funkcjonujących w Banku. Głównym **celem** systemu kontroli

wewnętrznej, zgodnie z *Ustawą Prawo bankowe*, jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w banku;
- 4) zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi

i standardami rynkowymi.

Ponadto celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.

Przyjęty system kontroli wewnętrznej na dzień 31.12.2023 r. był zorganizowany na trzech niezależnych poziomach (trzy linie obrony):

- 1) na pierwszy poziom składało się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka,
- 2) na drugi poziom składało się:
 - zarządzanie ryzykiem realizowane przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
 - działalność Komórki ds. zgodności, realizowanej przez Stanowisko ds. zgodności,
- 3) na trzeci poziom składała się działalność audytu wewnętrznego, realizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, na zasadach określonych w umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Bank sformalizował **zasady działania** systemu kontroli wewnętrznej w postaci „*Regulaminu kontroli wewnętrznej*”, zgodnie z którym w ramach tego systemu Bank powołał:

1. Funkcję kontroli, na którą składają się:
 - a) Mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności itd.
 - b) Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).
2. Stanowisko ds. zgodności, któremu zadania przypisano w „*Regulaminie działania Komórki ds. zgodności*”.

3. Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Podstawowym celem Funkcji kontroli wewnętrznej jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z przepisami prawa, strategią, planem, regulaminami, procedurami, limitami itp. oraz bieżące reagowanie na uchybienia.

Celem bezpośrednim działania Komórki ds. zgodności w ramach funkcji kontroli oraz w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności jest ograniczanie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nieprzestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz przyjętych standardów postępowania. Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Podstawowe zadania audytu wewnętrznego to ocena prawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej, ocena skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku oraz ocena dostosowania procesu oceny i szacowania adekwatności kapitałowej (ICAAP) do profilu, skali oraz złożoności ryzyka Banku. Audyt wewnętrzny jest wykonywany w oparciu o plan i metodyki opracowane przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zawarte w Regulaminie Audytu, stanowiącym załącznik do Umowy Ochrony.

Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. W oparciu o sprawozdania z kontroli wewnętrznej oraz w oparciu o raport opracowany przez Komórkę ds. zgodności, Zarząd przeprowadza weryfikację systemu kontroli wewnętrznej tj. mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz co najmniej raz w roku ocenia jego adekwatność i skuteczność, na podstawie opinii Komitetu Audytu. Ocena jest przeprowadzana w odniesieniu do realizacji celów kontroli wewnętrznej. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej sprawuje Prezes Zarządu.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje i ocenia ryzyko bankowe.
Proces efektywnej oceny ryzyka obejmuje:

- 1) określenie rodzaju i poziomu ryzyka, na które narażony jest Bank,
- 2) wyznaczanie limitów poziomu ryzyka oraz kontrola ich przestrzegania,

- 3) analizę czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą niekorzystnie wpłynąć na poziom ryzyka,
- 4) określenie możliwości Banku w ograniczaniu skutków zaistniałych zdarzeń podwyższających poziom ryzyka oraz w zapobieganiu wystąpienia takich zdarzeń w przyszłości,
- 5) wskazanie, w jakim zakresie i z jaką częstotliwością Bank powinien kontrolować określone rodzaje ryzyka,
- 6) określenie, które elementy ryzyka podlegają ocenie jakościowej, a które ocenie ilościowej.

Przyjmuje się, że każdy rodzaj ryzyka powinien być poddawany testowaniu co najmniej raz na dwa lata, z wyjątkiem lat, w których w Banku przeprowadzany jest audyt danego ryzyka przez SSOZ BPS oraz z wyłączeniem okresu, w którym są realizowane zalecenia audytu w obszarze danego ryzyka.

Szczegółowe informacje na temat systemu kontroli wewnętrznej, funkcjonującego w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, Bank udostępnia na stronie internetowej.

5.2 Polityka wynagrodzeń

„Polityka wynagradzania w Banku Spółdzielczym w Pilźnie” jest publikowana na stronie internetowej Banku jak również jest dostępna do wglądu w wersji papierowej w placówkach bankowych w Centrali w Pilźnie, Oddziale w Szerzynie oraz w Punkcie Obsługi Klientów w Siedliskach-Bogusz.

5.3 Informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

Z uwagi na skalę działalności Banku oraz przepisy art. 9cb. ust. 1 ustawy Prawo bankowe, w Banku **nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń**, ponieważ Bank nie jest bankiem istotnym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 35 ustawy Prawo bankowe.

5.4 Informacja o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

Informacja o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe jest publikowana na stronie internetowej

Banku pod adresem: <https://www.bspilzno.pl/wp-content/uploads/2023/07/informacja.pdf>, jak również jest dostępna do wglądu w wersji papierowej w placówkach bankowych w Centrali w Pilźnie, Oddziale w Szerzynie oraz w POK w Siedliskach-Bogusz.

6. Informacje wynikające z art. 111b ust. 1 Ustawy Prawo bankowe

Wykaz przedsiębiorców wykonujących na rzecz Banku Spółdzielczego w Pilźnie czynności, o których mowa w art. 6a ust. 1 i 7 w związku z art. 111b ust. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe:

Nazwa podmiotu	Adres siedziby	KRS, NIP, REGON	Dane kontaktowe
Zakład Usług Informatycznych NOVUM Sp. z o.o.	ul. Spokojna 9A 18-400 Łomża	KRS 0000080302 NIP 718-002-68-19	tel. 86 216 98 00 sekretariat@novum.pl http://www.novum.pl/
Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o.	ul. Grzybowska 81 00-844 Warszawa	KRS 0000376071 NIP 527-264-72-21 REGON 142796693	tel. 22 578 13 19 sekretariat@cruz.com.pl https://cruz.com.pl/
Firma Programistyczna „PROGRAM” mgr. inż. Robert Ogonowski	ul. Jastrzębia 18 35-207 Rzeszów	NIP 9191163774 REGON 950422719	tel. 515 088 536 robert.ogonowski@fpprogram.pl

7. Informacje ujawniane na podstawie Rekomendacji P KNF dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej

Zgodnie z *Rekomendacją P KNF* (Rekomendacja nr 18) Bank ujawnia informacje, które umożliwiają uczestnikom rynku rzetelną ocenę systemu zarządzania ryzykiem płynności Banku oraz jego pozycji płynności.

Przez zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz *Rekomendacją P KNF*. Bank definiuje ryzyko płynności i finansowania jako ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych, w terminie ich wymagalności, bez ponoszenia nieakceptowalnych strat. Ma ono podstawowe znaczenie dla stabilności i bezpieczeństwa działania Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku zostało podzielone na dwa poziomy:

1) poziom pierwszy – w postaci zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:

- a) Stanowisko ds. rozliczeń księgowych, będące komórką zarządzania „wolnymi środkami”, odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową,
- b) Oddziały Banku odpowiadają za działalność operacyjną, w tym gromadzenie depozytów i udzielanie kredytów;

2) poziom drugi – zarządzanie ryzykiem, w ramach którego komórka monitorowania ryzyka tj. Stanowisko ds. ryzyk, planowania i analiz, odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Zarządzanie ryzykiem płynności realizowane jest w oparciu o wewnętrzne regulacje, dotyczące zasad zarządzania płynnością, w tym prognozowania płynności, planowania awaryjnego w zakresie płynności, limity wewnętrzne dotyczące płynności, monitorowanie i raportowanie przestrzegania limitów wewnętrznych i zewnętrznych oraz okresowa ocena poziomu ryzyka.

Instrumentami zarządzania ryzykiem płynności Banku są limity ostrożnościowe ustalone, zweryfikowane i zatwierdzone przez Zarząd oraz zaakceptowane przez Radę Nadzorczą. Limity te uwzględniają całościowe narażenie Banku na ryzyko płynności i finansowania.

Zasady zarządzania ryzykiem płynności i ryzykiem finansowania, w tym określenie struktury organizacyjnej, metody identyfikacji, pomiaru lub szacowania oraz monitorowania i kontroli poziomu płynności, metody ograniczania ryzyka utraty płynności, awaryjne plany działania, a także zakres, częstotliwość i tryb przekazywania informacji w zakresie płynności dla organów i komórek organizacyjnych Banku zostały zawarte w *„Polityce zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Pilźnie”*.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest pełne zabezpieczenie płynności Banku, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Celem polityki zarządzania ryzykiem płynności nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji. Bank, aby spełnić powyższy cel, jest zobowiązany do zapewnienia terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych

zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Główne cele polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku to:

a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,

b) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,

c) optymalizacja realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,

d) zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).

7.1 Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych

W procesie zarządzania ryzykiem płynności **uczestniczą:**

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Główny Księgowy,
- 4) Stanowisko ds. rozliczeń księgowych,
- 5) Pracownicy Zespołu Handlowego,
- 6) Stanowisko ds. ryzyk, planowania i analiz,
- 7) Komórka ds. zgodności,
- 8) Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne

Audyt w obszarze płynności jest realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS S.A.

Za obszar ryzyka płynności w Banku **odpowiadają:**

1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad: identyfikacją, pomiarem lub szacowaniem, monitorowaniem i raportowaniem, kontrolą ryzyka płynności (obszar nadzorujący ryzyko płynności i finansowania),

2) Członek Zarządu – Główny Księgowy w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem płynnością (obszar generujący ryzyko płynności i finansowania),

3) Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych w zakresie działalności handlowej (obszar generujący ryzyko płynności i finansowania).

Podział realizowanych w Banku **zadań** w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania zapewnia rozdzielenie operacyjnego zarządzania ryzykiem od monitorowania i kontroli ryzyka.

1. Rada Nadzorcza Banku:

- a) Nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania;
- b) Zatwierdza Strategię działania Banku, Strategię zarządzania ryzykiem, Plan Ekonomiczno – Finansowy oraz nadzoruje ich przestrzeganie;
- c) Nie rzadziej niż raz na kwartał analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności i finansowania, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryz. płynn. i fin., oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów;
- d) Określa akceptowany ogólny poziom ryzyka płynn.i fin. Banku (tzw. apetyt na ryzyko);
- e) Pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarząd. ryz. płynn. i fin. podejmowanym przez Bank.

2. Zarząd Banku:

- a) Odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryz. płynn. i fin. (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur) oraz za realizację Strategii działania Banku, Planu Ekonomiczno- Finansowego Banku w zakresie ryz. płynn. i fin.;
- b) Odpowiada za ustanowienie procesu zarząd. ryz. płynn. i fin. w sposób zapewniający utrzymanie płynn. bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych;
- c) Dostosowuje strukturę org. Banku oraz stopień zaawans. metod zarząd. ryz. płynn. i fin. do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka banku;

- d) Sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania dla Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku;
- e) Odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu;
- f) Odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych oraz dobór personelu do zarząd. ryz. płynn. i fin.;
- g) Przeprowadza min. raz w roku przegląd polityki zarząd. ryz. płynn. i fin. oraz ocenę mechanizmów kontroli wewn. w zakresie zarząd. ryz.

3. Członek Zarządu – Główny Księgowy odpowiedzialny jest za:

- a) Utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej:
 - wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
 - utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie;
- b) Bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku;
- c) Obliczanie i utrzymywanie poziomu nadzorczych miar płynn.;
- d) Utrzymywanie krótko-, średnio- i długoterminowej płynności Banku;
- e) Maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji, przy jednoczesnym utrzymaniu bezp. poziomu ryzyka płynn. i fin.);
- f) Prawdopodobność i bezp. zawieranych transakcji;
- g) Weryfikację planów i realizację działań awaryjnych.

4. Stanowisko ds. ryzyk, planowania i analiz:

- a) Pełni funkcję jednostki ds. zarządzania ryz. płynn. i fin. - odpowiada za identyfikację zagrożeń mających wpływ na płynność finansową Banku oraz dokonywanie pomiaru i kontroli ryzyka związanego z płynnością, zgodnie z procedurami ustalonymi przez Zarząd Banku;
- b) Odpowiada za monitorowanie i analizę poziomu ryz. płynn. i fin.;
- c) Odpowiada za opracowanie limitów dotyczących ryz. płynn. i fin.;
- d) Analizuje wpływ obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynn. i fin. Banku;

- e) Sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynn. i fin. wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 5. **Audyt wewnętrzny** – jego zadania realizuje SSOZ BPS - ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem płynn. i fin. oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryz., obowiązujących w Banku.
- 6. **Stanowisko ds. zgodności** – przeprowadza ocenę zgodności procedur dotyczących zarządzania ryz. płynn. i fin. z pozostałymi procedurami (testy zgodności), przeprowadza kontrolę wewn. (testowanie stosowania mechanizmów kontroli wewn.).

7.2 Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania

W zakresie strategii finansowania swojej działalności Bank stosuje podejście oparte na wykorzystaniu stabilnej części bazy depozytowej jako podstawowego źródła finansowania.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku na koniec 2023 roku jak i w latach poprzednich były depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych, których łączna wartość na koniec 2023 r. wyniosła 178 299 tys. zł. W strukturze podmiotowej zobowiązań Banku na dzień 31.12.2023 r. dominowały depozyty gospodarstw domowych, które stanowiły 78,5%. Depozyty od instytucji rządowych i samorządowych stanowiły 16,8%, od podmiotów gospodarczych 4,4% oraz od instytucji niekomercyjnych dział. na rzecz gosp. dom. 0,3%. Na koniec 2023 roku wartość depozytów bieżących stanowiła 70% depozytów ogółem, a wartość depozytów terminowych 30%.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego. W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

7.3 Stopień, w jakim funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności są scentralizowane bądź zdecentralizowane

Funkcje skarbowe w Banku są w pełni scentralizowane i wykonywane są na poziomie Centrali Banku. Oddział Banku nie wykonuje samodzielnie funkcji skarbowych. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania. Ze względu na ograniczoną skalę działalności walutowej zarządzanie płynnością złotową i walutową ma charakter skonsolidowany, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych oraz wszystkich horyzontów czasowych. W związku z tym Bank kształtuje bazę depozytów z uwzględnieniem zasady zachowania właściwej relacji pomiędzy terminami wymagalności depozytów a długością udzielanych kredytów oraz sytuacją rynkową.

7.4 Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank jest członkiem **Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości** (dalej: „Zrzeszenie BPS” lub „Zrzeszenie”), które tworzy Bank BPS S.A. i zrzeszone z nim banki spółdzielcze oraz od dnia 31 grudnia 2015 r. stał się Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS („SOZ BPS” lub „System Ochrony”), w rozumieniu art. 22b ust. 1 *Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających*.

SOZ BPS to porozumienie, w którym uczestniczą: Bank BPS S.A. i zrzeszone z nim banki spółdzielcze, na mocy którego banki te zapewniają sobie wzajemnie wsparcie w zakresie płynności i wypłacalności, w sytuacji wystąpienia trudności finansowych w którymkolwiek z tych banków. Instytucją zarządzającą SOZ BPS jest **Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS**. Jej zadaniem jest prowadzenie działań prewencyjnych, zapobiegających wystąpieniu sytuacji kryzysowych oraz wspieranie w działaniach naprawczych, w przypadku pogorszenia sytuacji finansowej któregośkolwiek z banków spółdzielczych – uczestników Systemu.

Zarządzanie ryzykiem płynności Banku odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie Ochrony.

SOZ BPS, według stanu na 31.12.2023 r., tworzyło 308 banków, w tym Bank BPS S.A. Spółdzielnia SOZ BPS na bieżąco monitoruje sytuację ekonomiczno-finansową banków - uczestników Systemu, w szczególności w obszarze płynności i wypłacalności, jakości aktywów i rentowności działania. Pozwala to na ograniczenie zagrożeń na wstępnym etapie występowania oznak rosnącego ryzyka w poszczególnych bankach oraz ryzyka systemowego.

Ryzyko działalności prowadzonej indywidualnie przez banki ograniczone jest przede wszystkim poprzez system umownych norm ostrożnościowych. Ich przestrzeganie systematycznie weryfikuje Spółdzielnia. Dodatkowo, wdrażane są jednolite zasady dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami występującymi w bankach, do których stosowania zobowiązani są wszyscy uczestnicy Systemu Ochrony.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunku Depozytu Obowiązkowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Depozytu Obowiązkowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Depozytu Obowiązkowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

7.5 Rozmiar i skład nadwyżki płynności banku

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Bank posiadał nadwyżkę płynności na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy negatywnych zakładających większe zapotrzebowanie Banku na środki płynne. W celu wyliczenia nadwyżki płynności Bank przeprowadził *test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego o 20 %, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego o 10% oraz spadku depozytów terminowych o 10% - wynik testu:*

Wartość **nadwyżki płynności** dla części podstawowej **do 7 dni** wyniosła **29 541 tys. zł**, natomiast część uzupełniająca **do 1 miesiąca** wyniosła **23 488 tys. zł**.

7.6 Wymogi dotyczące dodatkowego zabezpieczenia na wypadek obniżenia oceny kredytowej banku

Nie dotyczy

7.7 Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności Banku

Bank oblicza wskaźniki płynności krótkoterminowej oraz płynności długoterminowej dotyczące ryzyka płynności na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013. Wymogi nadzorcze obowiązujące w 2023 roku wobec LCR jak i NSFR wynosiły 100%, natomiast Bank jako akceptowalny poziom przyjął limity wewnętrzne dla wskaźników LCR i NSFR określone na poziomie min. 110%.

Na potrzeby wewnętrznego zarządzania ryzykiem płynności w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS Spółdzielnia ustaliła wewnętrzne limity w odniesieniu do miary LCR i NSFR, których Banki Uczestnicy powinny przestrzegać na bazie indywidualnej, na mocy postanowień Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W poniższej tabeli przedstawiono informację o poziomie wiążących wewnętrznych miar płynności LCR i NSFR na bazie indywidualnej wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku:

Miara – limity wewnętrzne	Obowiązujący limit określony w Umowie SOZ BPS	Wartość wyliczona w Banku
	31.12.2023 r.	
LCR indywidualny	80 %	426,39 %
NSFR indywidualny	100 %	200,56 %

Źródło: opracowanie własne

W roku 2023 Bank utrzymywał wskaźnik pokrycia wypływów netto LCR na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym wartość minimalną 100 % określoną w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/61. Na dzień 31 grudnia 2023 r. wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR (Liquidity Coverage Ratio) wyniósł 426,39 %, natomiast wskaźnik stabilnego finansowania netto NSFR ukształtował się na koniec grudnia 2023 r. na poziomie 200,56 %.

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech kwartałów 2023 roku:

Nazwa wielkości	31.03.2023	30.06.2023	30.09.2023	31.12.2023
Zabezpieczenie przed utratą płynności (aktywa płynne)	100 416	102 293	88 350	92 563
Suma wypływów płynności	24 702	24 887	25 651	24 884
Suma wpływów płynności	4 612	5 457	5 686	3 176
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR - Liquidity Coverage Ratio)	499,85%	526,46%	442,54%	426,39%

Źródło: opracowanie własne

7.8 Luka płynności zawierająca kilka najbliższych przedziałów dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności

W Banku obowiązują limity luki niedopasowania, które ustalają pożądaną wielkość wskaźnika płynności skumulowanej w poszczególnych przedziałach czasowych. Wskaźnik płynności skumulowanej określa dopuszczalny poziom ryzyka płynności. Wysokość limitów została ustalona w oparciu o wprowadzone w Banku zasady finansowania polegające na przyjęciu reguły, że w krótkich okresach czasu Bank powinien zapewniać pokrycie aktywami

zobowiązań, natomiast w długich okresach czasu Bank powinien posiadać wystarczającą wielkość pasywów długoterminowych do sfinansowania aktywów długoterminowych. Na koniec 2023 roku limity luki nie zostały przekroczone.

Luka płynności to zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym. Luka płynności (urealniona) to zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym, uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez Bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m. in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów.

Analiza ryzyka otwartych pozycji płynności (analiza luki płynności) opiera się na następujących założeniach:

1) Analiza ryzyka otwartych pozycji sporządzana jest w oparciu o zestawienie niedopasowania terminów płatności aktywów i pasywów, oraz zobowiązań pozabilansowych otrzymanych i udzielonych; w wierszach grupowane są poszczególne składniki aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych; w kolumnach znajdują się przedziały wskazujące na terminy zapadalności aktywów oraz wymagalności pasywów i zobowiązań pozabilansowych otrzymanych i udzielonych;

2) Analiza pozwala określić poziom płynności w poszczególnych przedziałach czasowych (w tym skumulowanych, liczonych od dnia, na który sporządzane jest zestawienie, do wybranego momentu w przyszłości).

Tabela zawiera informację na temat kształtowania się urealnionej skumulowanej luki płynności (w tys. zł) do 1 roku zawierające zestawienie zapadających aktywów i wymagalnych zobowiązań, które dodatkowo zostały urealnione w zakresie niektórych pozycji bilansowych oraz pozabilansowych w celu odpowiedniego przedstawienia pozycji płynnościowej Banku według stanu na dzień 31.12.2023 r.

Lp	Wyszczególnienie	A'vista	> 24 h <= 7 dni	<= 1 m- ca	> 1 m-ca <= 3 m- cy	> 3 m-cy <= 6 m- cy	> 6 m-cy <= 1 rok
I	Aktywa	9 991	67 704	627	3 767	3 785	20 302
II	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	0	0	0	0	0	0
III	Pasywa	41 124	319	6 676	2 521	1 458	6 873
IV	Zobowiązania pozabilansowe udzielone	3 395	0	555	0	0	0
V	Luka (I+II) - (III+IV)	-34 528	67 385	- 6 605	1 246	2 327	13 429
VI	Luka skumulowana	- 34 528	32 856	26 252	27 497	29 825	43 253
VII	Wskaźnik płynności (I+II)/(III+IV)	0,22	212,26	0,09	1,49	2,60	2,95
VIII	Wskaźnik płynności skumulowany	0,22	1,73	1,50	1,50	1,53	1,69

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie analizy luki płynności Bank oblicza wskaźniki płynności, które na dzień 31.12.2023 r. wyniosły:

- wskaźnik płynności do 1 miesiąca: 1,50 (limit ustalony w Banku na poziomie co najmniej 1,00)
- wskaźnik płynności do 3 miesięcy: 1,50 - wskaźnik ten znalazł się znacznie powyżej ustalonego na poziomie min. 1,00 limitu ostrożnościowego i świadczy o dużej płynności finansowej Banku w dłuższym horyzoncie czasowym.
- wskaźnik płynności do 1 roku: 1,69 (limit. min. 1,20)

Również pozostałe wskaźniki płynności obrazujące płynność Banku w dłuższych okresach czasowych znalazły się znacznie powyżej ustalonych limitów ostrożnościowych. Wszystkie wskaźniki obrazujące sytuację płynnościową Banku na dzień 31.12.2023 r. nie przekroczyły granic ustalonych w Banku limitów ostrożnościowych.

7.9 Dodatkowe zabezpieczenie płynności funkcjonujące w zrzeczeniu

Bank w ramach zabezpieczenia płynności korzysta z następujących czynności wykonywanych przez Bank BPS S.A. (w ramach umów zawartych z Bankiem BPS S.A.):

- 1) utrzymywania rezerwy obowiązkowej za Bank na poziomie wymaganym przez NBP,

- 2) lokowania nadwyżek środków finansowych Banku,
- 3) zakupu bonów pieniężnych NBP,
- 4) zakupu instrumentów finansowych za pośrednictwem BPS,
- 5) dokonywania zasileń i przyjmowania odprowadzeń gotówki.

Dodatkowo Bank może korzystać, w ramach umów zawartych z Bankiem BPS S.A. oraz w ramach limitu zaangażowania finansowego ustalonego dla Banku przez Zarząd Banku BPS S.A. z następujących produktów: **kredytów i pożyczek, poręczeń, gwarancji bankowych, limitu operacyjnego na międzybankowym rynku pieniężnym, limitu dopuszczalnego debetu w rachunku oraz lokat.**

Bank posiada dodatkowe zabezpieczenie płynności wynikające ze zrzeczenia w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w postaci przyznanego limitu w rachunku bieżącym pomniejszonego o kwotę stanowiącą jego wykorzystanie, który na dzień 31.12.2023 r. wynosił 11 915 tys. zł (kwota pomniejszenia 0 zł).

Z uwagi na przynależność do Systemu Ochrony Zrzeczenia BPS S.A., Bank w sytuacji niebezpieczeństwa utraty bieżącej płynności lub wypłacalności, może skorzystać z mechanizmów pomocowych utworzonych w ramach tego Systemu. SOZ BPS poprzez stały monitoring bieżącej sytuacji banków spółdzielczych objętych Systemem Ochrony oraz zaplanowane działania prewencyjne, wspomagające, oprócz wsparcia w zakresie płynności i wypłacalności, jest w stanie udzielić również niezbędnej pomocy w przypadku ewentualnego wystąpienia sytuacji niestandardowych, co zapewnia poczucie bezpieczeństwa nie tylko dla samego Banku, ale również Klientów.

Mechanizmy pomocowe zostały zdefiniowane w *Ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających*. Składają się na nie mechanizmy wsparcia płynności, oparte na Depozycie Obowiązkowym oraz mechanizmy wsparcia wypłacalności pozwalające na udzielenie pomocy ze środków zgromadzonych na Funduszu Zabezpieczającym, zasilanym obowiązkowymi wpłatami uczestników. Należy przy tym podkreślić, że pomoc będzie uruchamiana w przypadku zrealizowania się u Uczestnika Systemu Ochrony sytuacji skrajnej, skutkującej wpływem znacznej kwoty środków lub gdy sytuacja banku będzie wskazywała na zagrożenie upadłością. Aby do niej nie dopuścić System Ochrony stale monitoruje swoich Uczestników.

SOZ BPS gwarantuje swoim członkom pomoc płynnościową w sytuacji kryzysowej polegającą na:

1. Zniesieniu częściowym lub całkowitym blokady rachunku Depozytu obowiązkowego, w celu zapewnienia płynności Bankowi - Uczestnikowi Systemu Ochrony (na dzień 31.12.2023 r. Bank posiada Depozyt obowiązkowy w wysokości 11 916 tys. zł);
2. Po wyczerpaniu działań określonych w pkt. 1, Zarząd Spółdzielni, po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Spółdzielni, może zobowiązać Bank Zrzeszający do udzielenia Bankowi - Uczestnikowi Systemu Ochrony, pomocy w formie lokaty lub pożyczki płynnościowej do wysokości 5% (lub po uzyskaniu zgody Walnego Zgromadzenia Spółdzielni, w wysokości większej niż 5%) środków zgromadzonych na rachunkach Depozytów Obowiązkowych pozostałych Uczestników,
3. Udzieleniu pomocy finansowej z Funduszu Zabezpieczającego, w szczególności w formie: pożyczki (restrukturyzacyjnej, podporządkowanej), gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w formie wpłaty na fundusz zasobowy lub rezerwow Banku;
4. Uruchomieniu pomocy finansowej z wyodrębnionej puli środków - w wysokości 20% wartości Funduszu Zabezpieczającego, która jest dostępna dla banków - Uczestników SOZ, niezwłocznie po zgłoszeniu problemów z wypłacalnością lub w przypadku zagrożenia upadłością.

7.10 Aspekty ryzyka płynności, na które Bank jest narażony i które monitoruje

Bank dokonuje pomiaru i monitorowania ryzyka płynności i ryzyka finansowania przy wykorzystaniu m.in. luki płynności, nadzorczych miar płynności, analizy struktury bilansu, limitów i wskaźników ostrożnościowych, wskaźników płynności wynikających z przepisów rozporządzenia CRR oraz wyników testów warunków skrajnych.

Decyzje podejmowane przez Bank wypływają z zasady utrzymywania pożądanego poziomu aktywów płynnych, który pozwala na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych, lokowania nadwyżek środków finansowych głównie w bezpieczne, dłużne instrumenty skarbowe, instrumenty NBP (bony) oraz lokaty terminowe w Banku

Zrzeszającym. Przy decyzjach w zakresie lokowania nadwyżek środków finansowych bierze się pod uwagę wskazania Rozporządzenia CRR dotyczące struktury aktywów płynnych.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank zarządza również ryzykiem finansowania, które uwzględnia ryzyko utraty posiadanych oraz brak możliwości odnowienia wymagalnych środków finansowania lub utratę dostępu do nowych źródeł finansowania.

Do **głównych źródeł** występowania **ryzyka płynności i finansowania** w Banku zalicza się:

- 1) Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
- 2) Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - b) Ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - c) Ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
- 3) Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) Ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) Ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- 4) Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- 5) Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku, do których zaliczamy:
 - a) Wzrost aktywów niepracujących,
 - b) Brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - c) Zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych deponentów,

- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- utrata reputacji na skutek rozsiewania niekorzystnych informacji o Banku.

7.11 Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie dużych depozytów deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,
- przyjmowanie depozytów od klientów sektora niefinansowego oraz budżetowego.

7.12 Inne techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów Systemu Ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Depozytu Obowiązkowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- przeprowadzanie kontroli w obszarze ryzyka płynności.

7.13 Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności, łącznie z dodatkowymi wskaźnikami, dla których bank nie ujawnia danych

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności, zdefiniowanymi w „*Polityce zarządzania ryzykiem płynności i finansowania*” są:

- 1) **Aktywa płynne (bufor płynności)** - aktywa łatwo wymienialne na gotówkę; do aktywów płynnych zalicza się w szczególności:
 - gotówkę w kasach i skarbcu,
 - rachunki bieżące złotowe i walutowe w Banku Zrzeszającym (z wyłączeniem rezerwy obowiązkowej),
 - lokaty typu O/N,
 - lokaty złotowe i walutowe z terminem zapadalności do 7 dni (niezablokowane),
 - pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności do 7 dni,
 - instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni (niezablokowane) (np. bony pieniężne, bony skarbowe, obligacje skarbowe, na które istnieje płynny rynek wtórny),
 - lokaty walutowe i złotowe z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni (niezablokowane),
 - należności z tytułu lokaty obowiązkowej (tzw. depozytu obowiązkowego),
 - pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni,
 - instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w okresie powyżej 7 dni i do 30 dni, nie ujęte w podstawowej rezerwie płynności.
- 2) **Aktywa obciążone** - aktywa, które - w sposób wyraźny lub dorozumiany - są przedmiotem zastawu lub umowy o zabezpieczenie albo podniesienie jakości kredytowej danej transakcji. Takie wykorzystanie aktywów może być stosowane do pozyskania finansowania (np. papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, obligacje zabezpieczone, transakcje repo) lub do celów handlowych i zarządzania ryzykiem (np. instrumenty pochodne i pożyczki papierów wartościowych).
- 3) **Aktywa nieobciążone** - aktywa, które mogą być natychmiast wykorzystane przez bank jako przedmiot zastawu zabezpieczającego pozyskanie finansowania lub do celów handlowych lub zarządzania ryzykiem.
- 4) **Alternatywne źródła finansowania** - potencjalnie dostępne źródła płynności wzmacniające zdolność banku do przetrwania zdarzeń kryzysowych. W zależności od charakteru, dotkliwości oraz okresu trwania zdarzenia kryzysowego, do potencjalnych źródeł finansowania można zaliczyć, przykładowo:
 - a) przyrost depozytów,
 - b) wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
 - c) nowe emisje instrumentów dłużnych krótko- i długoterminowych,
 - d) transfery funduszy wewnątrz grupy, nowe emisje kapitałowe, sprzedaż spółek zależnych lub linii biznesowych,
 - e) sekurytyzację aktywów,
 - f) sprzedaż lub transakcje repo nieobciążonych, wysoce płynnych aktywów,

- g) ciągnięcie przyznanych linii finansowania,
 - h) kredyt lombardowy z banku centralnego.
- 5) **Analiza scenariuszowa** - polega na założeniu scenariuszy jednoczesnej zmiany wielu współwystępujących czynników ryzyka oraz badaniu ich wpływu na sytuację banku.
 - 6) **Analiza wrażliwości** - polega na założeniu zmian poszczególnych czynników ryzyka, a także kombinacji takich zmian oraz statycznym analizowaniu ich wpływu na sytuację banku.
 - 7) **Baza depozytowa** - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
 - 8) **Bufor płynnościowy** – aktywa płynne;
 - 9) **Depozyty detaliczne** - oznaczają zobowiązanie wobec osoby fizycznej lub MŚP, jeżeli dane MŚP kwalifikowałoby się do kategorii ekspozycji detalicznych w ramach metody standardowej lub metody IRB dotyczących ryzyka kredytowego, lub zobowiązanie wobec przedsiębiorstwa kwalifikującego się do traktowania określonego w art. 153 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, oraz gdy łączna wartość depozytów złożonych przez takie MŚP lub przedsiębiorstwo na poziomie grupy nie przekracza 1 mln EUR;
 - 10) **Depozyty stabilne (stałe)** - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie;
 - 11) **Depozyty niestabilne (zmienne)** - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności;
 - 12) **Duży depozyt** – jeden depozyt terminowy, którego wartość jest wyższa aniżeli 0,5 % depozytów terminowych ogółem;
 - 13) **Dzień sprawozdawczy** – dzień, na który Bank oblicza nadzorcze miary płynności, przy czym dla obliczeń nadzorczych miar płynności dniem sprawozdawczym jest każdy dzień roboczy;
 - 14) **Efekty drugiej rundy** - efekty wynikające z pogorszenia warunków ekonomicznych w sferze realnej gospodarki, które z pewnym opóźnieniem, w sposób pośredni, negatywnie oddziałują na bilanse banków, powodując pogorszenie kondycji finansowej całego sektora bankowego, m. in. poprzez obniżenie jakości aktywów, wzrost należności zagrożonych, obniżenie rentowności czy zwiększenie ryzyka niewypłacalności banku.
 - 15) **Horyzont przeżycia** – horyzont – przedział czasowy składający się z:
 - a) Części podstawowej do jednego tygodnia,
 - b) Części uzupełniającej do jednego miesiąca.
 - 16) **Kluczowe zobowiązania** - zobowiązania, z których niewywiązanie się w określonym terminie w ciągu dnia może stanowić zagrożenie dla reputacji banku lub jego działalności. Mogą obejmować zobowiązania, dla których istnieje określony termin w ciągu dnia, takie, które

wymagają rozliczenia pozycji w systemach płatniczych i rozliczeniowych oraz takie, które są związane z działalnością na rynku, jak np. dostarczenie lub zwrot instrumentu rynku pieniężnego czy płatności depozytów uzupełniających.

- 17) **FTP (*fund transfer pricing*)** - mechanizm ustalania cen transferowych stosowany dla wszystkich istotnych rodzajów działalności oraz pozycji bilansowych i pozabilansowych do wewnętrznej wyceny płynności, pomiaru efektywności czy wyceny w ramach procesu analizy ryzyka i rentowności potencjalnych nowych produktów lub usług.
- 18) **Limity ostrożnościowe** – minimalna lub maksymalna granica określająca dopuszczalną wielkość pozycji lub wskaźnika, decydujących o poziomie limitowanego ryzyka płynności; limity ustalane są dla całego Banku, mają na celu zachowanie właściwego poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności;
- 19) **Luka płynności (kontraktowa)** - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzane na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie przepływów pieniężnych polega na ustaleniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz pozycji pozabilansowych poprzez zestawienie tych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w narastających przedziałach czasowych, licząc od daty sporządzenia zestawienia. Występowanie dodatniej/ujemnej różnicy pomiędzy sumą aktywów zapadających a sumą pasywów wymagalnych i pozycji pozabilansowych w danym przedziale czasowym wskazuje na utrzymywanie luki dodatniej/ujemnej;
- 20) **Luka płynności (urealniona)** - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m. in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów.
- 21) **Łatwa zbywalność** - możliwość zastawu bądź sprzedaży poszczególnych składników aktywów w sytuacji różnych zdarzeń kryzysowych bez ponoszenia dużych strat finansowych związanych z wymuszonym, natychmiastowym upłynnieniem. Zbywalność może być różna w zależności od scenariusza kryzysowego i czasu jego trwania. Niemniej jednak wyróżnić można pewne ogólne czynniki, które mogą zwiększać płynność danego składnika aktywów, w tym:
 - a) czynniki związane z charakterystyką składnika aktywów:
 - niskie ryzyko rynkowe,
 - krótki termin zapadalności,
 - przejrzystość struktury i charakterystyki ryzyka,
 - łatwość i pewność wyceny,
 - duża skala emisji,
 - niska korelacja z innymi aktywami generującymi ryzyko,

- b) czynniki związane z charakterystyką emitenta:
 - wysoka wiarygodność kredytowa emitenta,
 - c) czynniki związane z charakterystyką rynku:
 - istnienie rynku regulowanego dla danego rodzaju aktywów,
 - szeroka, zdywersyfikowana baza kupujących i sprzedających,
 - płynny rynek dla danego rodzaju aktywów,
 - dopuszczalność przez bank centralny jako zabezpieczenie,
 - d) czynniki związane z działalnością banku:
 - obecność banku na danym rynku,
 - regularny obrót aktywami zaliczanymi do nadwyżki płynności,
 - niski wolumen utrzymywanych aktywów w stosunku do przeciętnych obrotów na rynku,
 - działanie banku pod własną marką.
- 22) **Nadwyżka płynności** – nadwyżka nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się trzech scenariuszy warunków skrajnych płynności. Nadwyżki płynności są obliczane na podstawie scenariuszowych testów warunków skrajnych opartych na urealnionym zestawieniu płynności dla określonych horyzontów przeżycia. Nadwyżka płynności składa się z wartości podstawowej i uzupełniające.
- 23) **Pierwotny termin wymagalności** - termin wymagalności liczony od pierwotnej daty przyjęcia środków do pierwszego terminu, w którym zgodnie z umową depozytu deponent może podjąć środki; w przypadku, gdy środki można podjąć od określonego terminu, wymagalność depozytu ustalona jest na podstawie wymaganego okresu, który musi upłynąć, aby deponent mógł podjąć dany depozyt bez ponoszenia żadnych sankcji z tego tytułu; jeśli deponentowi przysługuje prawo wycofania depozytu w różnych terminach lub w różnych okresach, należy wykazać termin wymagalności zgodnie z pierwszą możliwą datą podjęcia środków;
- 24) **Płynność finansowa** - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania **swoich** bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach;
- 25) **Ryzyko płynności** - to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.
- 26) **Płynność śróddzienna (bieżąca)** - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu.
- 27) **Płynność bieżąca** – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni
- 28) **Płynność krótkoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie

płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;

- 29) **Płynność średnioterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 30) **Płynność długoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 31) **Płynność rynku (produktu)** - możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach;
- 32) **Podmioty regulowane** - zgodnie z ustawą o nadzorze uzupełniającym zaliczają się do nich w szczególności: banki, oddziały instytucji kredytowych, banki zagraniczne, zakłady ubezpieczeń, firmy inwestycyjne;
- 33) **Pozaumowne „zobowiązania” banku** - zobowiązania, które w okresie sytuacji kryzysowej mogą powodować konieczność wspierania nieuwzględnionych w bilansie ani w zobowiązaniach pozabilansowych SPV. Podobnie, w okresie warunków skrajnych, obawa utraty reputacji może skłaniać bank do zakupu aktywów od funduszy rynku pieniężnego lub innych funduszy inwestycyjnych, którymi zarządza lub z którymi współpracuje.
- 34) **Rezerwa płynności** – aktywa zabezpieczające utrzymanie płynności płatniczej;
- 35) **Ryzyko finansowania** - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.
- 36) **Ryzyko płynności** - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat;
- 37) **Ryzyko płynności śróddziennej** - zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu
- 38) **Ryzyko płynności rynku (produktu)** - zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia znacznych strat finansowych na tych produktach;
- 39) **Test odwrócony** - polega na przyjęciu założenia wystąpienia negatywnych skutków zmaterializowania się ryzyka płynności oraz określeniu scenariuszy w ramach analizy scenariuszowej, które mogłyby do takich sytuacji doprowadzić.
- 40) **Termin płatności (zapadalności/wymagalności)** - termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;
- 41) **Transakcje zawierane na rynku hurtowym:**
 - a) transakcje zawierane z podmiotami regulowanymi,
 - b) operacje dokonywane w ramach świadczenia usług pośrednictwa finansowego na rachunkach własnych w imieniu klienta.

Poza ujawnionymi wskaźnikami, w Banku stosowana jest jeszcze ocena wskaźnikowa obejmująca:

- 1) Wskaźnik płynności do 7 dni,
- 2) Wskaźnik płynności do 1 miesiąca,
- 3) Wskaźnik płynności do 3 miesięcy,
- 4) Wskaźnik płynności do 6 miesięcy,
- 5) Wskaźnik płynności do 1 roku,
- 6) Wskaźnik płynności do 2 lat,
- 7) Wskaźnik płynności do 5 lat,
- 8) Wskaźnik płynności do 10 lat,
- 9) Wskaźnik płynności do 20 lat,
- 10) Wskaźnik płynności powyżej 20 lat.
- 11) Aktywa płynne (bufor płynności) / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
- 12) Aktywa płynne (bufor płynności) / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%],
- 13) Aktywa płynne (bufor płynności) / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
- 14) Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
- 15) Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
- 16) Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
- 17) Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
- 18) Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%],
- 19) Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
- 20) Kredyty i pożyczki otrzymane od sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
- 21) Depozyty od banków / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
- 22) Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%],
- 23) Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
- 24) Depozyty stabilne / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%],
- 25) Depozyty stabilne / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
- 26) Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%],
- 27) Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem wg wartości brutto [%],
- 28) Wskaźnik odnawialności depozytów terminowych podmiotów niefinansowych, jako iloraz depozytów terminowych odnowionych (depozytów nie wycofanych po upływie jednego dnia od terminu wymagalności) w danym miesiącu do depozytów terminowych wymagalnych w danym miesiącu,
- 29) Wskaźnik odnawialności depozytów terminowych podmiotów sektora rządowego i samorządowego, jako iloraz depozytów terminowych odnowionych (depozytów nie wycofanych po upływie jednego dnia od terminu wymagalności) w danym miesiącu do depozytów terminowych wymagalnych w danym miesiącu.

7.14 Wyjaśnienie, w jaki sposób ryzyko płynności rynku (produktu) jest odzwierciedlone w systemie zarządzania płynnością płatniczą banku

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank stara się również ograniczać ryzyko płynności rynku (produktu) utrzymując aktywa płynne wysokiej jakości. Bank inwestuje swoje nadwyżki środków w najbezpieczniejsze i najbardziej płynne instrumenty tj. siedmiodniowe bony pieniężne NBP, a środki potrzebne do bieżącej działalności Bank lokuje w lokaty krótkoterminowe w Banku Zrzeszającym.

7.15 Wyjaśnienie, jak są wykorzystywane testy warunków skrajnych

W ramach zarządzania ryzykiem płynności w Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych, służące zidentyfikowaniu czynników potencjalnie mogących stanowić najistotniejsze zagrożenia dla utrzymania adekwatnego poziomu płynności Banku oraz określeniu wpływu tych czynników na płynność Banku w przypadku ich materializacji.

Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane w procesie weryfikacji limitów oraz planów awaryjnych oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego, a także w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego banku.

7.16 Opis modelowanych scenariuszy testów warunków skrajnych

Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka (wg zasady proporcjonalności). Testy warunków skrajnych (ich założenia i scenariusze) podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych (w tym sytuacji gospodarczej na terenie działania Banku), lub skali prowadzonej działalności, częściej. Testy warunków skrajnych badają wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank.

W roku 2023 w ramach pomiaru ryzyka płynności Bank przeprowadzał następujące testy warunków skrajnych:

- w okresach miesięcznych:

- 1) wrażliwości – w oparciu o które szacowany był kapitał wewnętrzny oraz wykonywany był pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności i ryzyka finansowania:
 - Test warunków skrajnych oparty o wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR),
 - Test warunków skrajnych oparty o wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR);
- 2) scenariuszowe – w oparciu o które budowane były awaryjne plany płynności oraz wyznaczana była nadwyżka środków (poziom buforu płynności), polegających na zmianach struktury aktywów i pasywów, które mogą nastąpić w przypadku zmiany sytuacji na rynkach finansowych, zmiany otoczenia w którym Bank funkcjonuje, wpływu konkurencji oraz zmian kształtowania się pozycji aktywów i pasywów:
 - Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego,
 - Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego,
 - Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego oraz spadku depozytów terminowych;
- 3) odwrócone – polegające na przyjęciu założenia wystąpienia negatywnych skutków zmaterializowania się ryzyka płynności oraz określeniu scenariuszy w ramach analizy scenariuszowej, które mogłyby do takich sytuacji doprowadzić;
- 4) TWS obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływu środków w sytuacji kryzysowej;
- 5) TWS obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 %;
- w okresach kwartalnych:
- 6) Test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy.

Wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych wykazały, że Bank posiadał konieczny do utrzymania poziom bufora płynności. O wynikach testów informowany był Zarząd Banku (raz w miesiącu) oraz Rada Nadzorcza (na każdym posiedzeniu). Z uwagi na niski poziom ryzyka płynności testy warunków skrajnych nie wykazywały wysokiej wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej i nie wskazywały na konieczność podejmowania działań.

7.17 Wskazanie, czy i w jakim stopniu plan awaryjny płynności uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych. Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy. Określony plan awaryjny jest uruchamiany na podstawie decyzji Zarządu, w przypadku nie utrzymania na odpowiednim poziomie wskaźników płynności oraz nadzorczych miar płynności.

Plany awaryjne powiązane są ściśle z rezultatami testów warunków skrajnych, w tym testów scenariuszowych, w szczególności:

- plan awaryjny w przypadku niedotrzymywania przez Bank miar nadzorczych wynikających z *Rozporządzenia delegowanego nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych*,

- plan awaryjny w przypadku niedotrzymywania przez bank wskaźnika stabilnego finansowania netto (Wskaźnika płynności długoterminowej) – NSFR wynikającego z art. 427 i 428 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.* oraz z art. 428b *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 roku*,

- plan awaryjny w przypadku przejściowej utraty płynności (w okresie do 3 miesięcy – oznacza spadek skumulowanego wskaźnika płynności do 3 miesięcy poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego),

- plan awaryjny w przypadku strukturalnej utraty płynności (w okresie powyżej 3 miesięcy – oznacza spadek skumulowanych wskaźników płynności powyżej 3 miesięcy poniżej ustalonych limitów ostrożnościowych).

W roku 2023 nie było konieczności uruchamiania planów awaryjnych. Sytuacja płynnościowa Banku była stabilna.

7.18 Polityka Banku w zakresie utrzymania rezerw płynności

Bank stara się utrzymywać rezerwę płynności, czyli aktywa zabezpieczające utrzymanie płynności płatniczej na wysokim poziomie, tak aby utrzymać na odpowiednim poziomie wewnętrzne wskaźniki ograniczające ryzyka płynności, a przede wszystkim miary określone przepisami zewnętrznymi. Bank kształtuje strukturę aktywów i zobowiązań zapewniającą osiągnięcie zakładanych wskaźników finansowych, przy zaakceptowanym poziomie ryzyka płynności – tj. w ramach zdefiniowanego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko oraz zdefiniowanej w jego ramach tolerancji na ryzyko płynności określonej przez Zarząd.

Bank kieruje się następującymi zasadami w procesie zarządzania ryzykiem płynności:

- utrzymywany jest akceptowalny poziom płynności, którego podstawą jest utrzymanie odpowiedniego zasobu aktywów płynnych,
- główne źródło finansowania aktywów stanowią stabilne środki finansowania,
- podejmowane są działania w celu utrzymywania poziomu ryzyka płynności w ramach przyjętego profilu ryzyka,
- nadzorcze miary płynności utrzymywane są powyżej ustalonych limitów.

W Bankach obowiązują zarówno normy płynności krótkoterminowej, jak i długoterminowej. Wymogi nadzorcze obowiązujące na dzień 31.12.2023 r. wobec LCR, jak i NSFR wynoszą 100%. Bank spełniał obie te normy. Nadzorcze limity dla wsk. LCR i NSFR ustalone zostały na poziomie min. 100%, natomiast Bank jako akceptowalny poziom przyjął limity wewnętrzne, który określił na poziomie min. 110%. Limity te nie zostały przekroczone dla żadnych z ww. wskaźników.

7.19 Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w obrębie zrzeszenia

Bank funkcjonuje w ramach Zrzeszenia BPS i jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zatem może skorzystać z instrumentów wsparcia płynności określonych w Umowach zawartych pomiędzy tymi instytucjami a Bankiem.

7.20 Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności

W Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną. Zakres, częstotliwość i tryb przekazywania informacji w zakresie płynności dla organów i komórek organizacyjnych Banku zostały zawarte w *„Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Pilźnie”*.

III. Przeprowadzenie testów planów awaryjnych (odbiorca: raz w roku Zarząd i Rada Nadzorcza)

IV. Pogłębiona analiza ryzyka płynności (odbiorca: raz w roku Zarząd i Rada Nadzorcza).

Zarząd Banku przedkłada Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych syntetyczną informację na temat poziomu ryzyka płynności, wyników testów warunków skrajnych oraz przestrzegania limitów ograniczających ryzyko płynności, a w okresach rocznych sprawozdanie o wynikach dokonanej oceny realizacji przyjętej polityki.

Podsumowanie

Podejmowane przez Zarząd działania w zakresie ryzyka płynności i ryzyka finansowania w roku 2023 realizowane były zgodnie z celami działalności Banku określonymi w *„Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Pilźnie”* a także przyjętym modelem biznesowym Banku. Metody zarządzania były odpowiednie do skali prowadzonej działalności, do istotności i złożoności ryzyka oraz na bieżąco były dostosowywane do nowych czynników i źródeł ryzyka.

Na koniec 2023 r. ryzyko płynności Banku znajdowało się na bezpiecznym poziomie, co wynikało z odpowiedniego poziomu monitorowanych wskaźników płynnościowych. Bank posiadał na odpowiednim poziomie aktywa płynne potrzebne do prowadzenia działalności w warunkach normalnych oraz na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej. Bank posiadał wystarczającą ilość aktywów na pokrycie zobowiązań krótkoterminowych oraz bezpieczną ilość pasywów długoterminowych do sfinansowania długoterminowych aktywów. Bank zabezpieczony był wystarczającą ilością kapitału na ewentualne ryzyko. Z uwagi na przynależność Banku do Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS w sytuacji niebezpieczeństwa

utruty bieżącej płynności lub wypłacalności, Bankowi mogła zostać udzielona pomoc finansowa z Funduszu Zabezpieczającego w Systemie Ochrony Zrzeszenia Banku BPS, co wpływało na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Na dzień 31.12.2023 r. Bank nie wyznaczał wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności.

Sytuację płynnościową ocenia się jako stabilną a podejmowane działania, realizujące założenia przyjętych strategii i polityk dostosowane zostały do skali działania i profilu ryzyka oraz uwzględniały czynniki otoczenia Banku wpływające na ten profil.

Ryzyko w obszarze płynności finansowej Banku jest niskie. W roku 2023 Bank posiadał stabilne źródła finansowania działalności. Wskaźniki płynnościowe utrzymywane były na odpowiednim poziomie. Zgromadzone depozyty stabilne zapewniały pokrycie portfela kredytowego.

8. Informacje ujawniane na podstawie Rekomendacji M KNF dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach

Na podstawie *Rekomendacji M KNF* (Rekomendacja nr 17), Bank niniejszym ogłasza informacje na temat ogólnego podejścia do zarządzania ryzykiem operacyjnym, które umożliwiają inwestorom i Klientom banku ocenę efektywności zarządzania tym rodzajem ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje identyfikację, pomiar i szacowanie, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukovanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Ryzyko operacyjne jest identyfikowane ex ante poprzez samoocenę ryzyka operacyjnego oraz analizę scenariuszy, a także ex post poprzez rejestrację zdarzeń operacyjnych w dedykowanym systemie.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany za pomocą limitów tolerancji w ramach ustalonego poziomu apetytu na ryzyko oraz za pomocą Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI), dla których określono dopuszczalne limity wartości.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego w Banku obejmuje: bieżącą informację o istotnych stratach z tytułu zdarzeń operacyjnych, informację kwartalną na temat oceny narażenia Banku na ryzyko operacyjne, informację kwartalną na temat podejmowanych

działań mających na celu mitygację ryzyka operacyjnego, informację roczną na temat wyników procesu samooceny ryzyka operacyjnego oraz procesu analiz scenariuszowych.

8.1 Metoda stosowana do wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego

Bank wylicza wymóg kapitałowy w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 Rozporządzenia CRR. Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka operacyjnego.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczony wg stanu na dzień 31.12.2023 r. wyniósł 879,12 tys. zł. Bank na podstawie „Strategii zarządzania ryzykiem” zakłada apetyt na ryzyko operacyjne na poziomie 50% utworzonego wymogu kapitałowego tj. na poziomie 439,56 tys. zł (suma strat z tytułu ryzyka operacyjnego nie przekroczy 50% utworzonego wymogu kapitałowego). Utworzony wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne jest w stanie zaabsorbować szokowy wzrost strat z tytułu ryzyka operacyjnego. Podstawę oceny adekwatności pokrycia ryzyka operacyjnego regulacyjnym wymogiem kapitałowym stanowią poniesione (rzeczywiste) i potencjalne koszty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

8.2 Opis mechanizmu transferu ryzyk

Bank stosuje technikę „Redukowanie ryzyka” oraz podejmuje działania mające na celu ograniczenie występowania czynników ryzyka w przyszłości i transfer ryzyka operacyjnego poprzez:

1. Dbanie o uniwersalizm pracowników poprzez tworzenie efektywnego systemu zastępstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk kluczowych,
2. Przeprowadzanie okresowych przeglądów i konserwacji posiadanego sprzętu, urządzeń oraz instalacji, aktualizacji oprogramowania komputerowego,
3. Bieżącą aktualizację umów serwisowych i umów ubezpieczenia,
4. Podnoszenie świadomości klientów Banku - którzy korzystają bądź zamierzają korzystać z elektronicznych kanałów dystrybucji (Systemu Bankowości Internetowej) - w zakresie zasad bezpieczeństwa w Internecie - poprzez informowanie na bieżąco o nowych zagrożeniach oraz sposobach zabezpieczania się przed nimi (pracownicy Zespołu Handlowego np. podczas bezpośredniej rozmowy z klientem),

5. Realizację zaleceń po kontrolach wewnętrznych.

W celu zminimalizowania skutków wystąpienia sytuacji kryzysowych Bank wdraża narzędzia redukcji ryzyka, które można podzielić na:

- 1) organizacyjne,
- 2) programowe,
- 3) techniczne.

Ad. 1)

Organizacyjne metody ograniczania ryzyka utraty ciągłości pracy Banku to:

1. Stałe monitorowanie, pomiar i analiza profilu ryzyka operacyjnego występującego w Banku.
2. Monitorowanie i analiza zagrożeń występowania sytuacji kryzysowych.
3. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie skutkom sytuacji kryzysowych.
4. Wyznaczenie zakresu odpowiedzialności w zakresie podstawowych obszarów ryzyka operacyjnego w Banku.
5. Wyznaczenie efektywnie działającego Stanowiska monitorującego ryzyko operacyjne.
6. Opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych.
7. Prowadzenie odpowiedniej polityki personalnej, w tym doboru i monitorowania kadr w Banku.
8. Dbłość o uniwersalizm pracowników oraz tworzenie efektywnego systemu zastępstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk kluczowych.
9. Prowadzenie szkoleń dla pracowników w zakresie różnych rodzajów ryzyk występujących w Banku.
10. Zapewnienie efektywnie działającego systemu kontroli wewnętrznej i audytu.
11. Zapewnienie ciągłości działania w przypadku utraty przez przedsiębiorcę zewnętrznego (outsourcing) zdolności do realizacji powierzonych czynności - Bank zapewnia poprzez wymaganie od przedsiębiorcy przekazania kopii planów awaryjnych zachowania ciągłości działania, zapewniających niezakłócone działanie Banku w przypadku awarii.

Ad. 2)

Programowe metody ograniczania ryzyka występowania sytuacji kryzysowych to w szczególności:

1. Dbłość o jakość i adekwatność oprogramowania wykorzystywanego na wszystkich stanowiskach w Banku do realizowanych zadań.

2. Ochrona przed dostępem osób nieuprawnionych, w tym klientów - stosowanie systemu autoryzacji, szyfrowania, kodowania itp.
3. Ochrona antyspamowa, antywirusowa, antywłamaniowa, antyszpiegowska (firewalle – ang. zapory).
4. Sporządzanie kopii zapasowych danych i oprogramowania bankowego.
5. Wykorzystywanie wyłącznie programów licencjonowanych.
6. Dbłość o kompletność dokumentacji eksploatacyjnej wykorzystywanego oprogramowania.
7. Zapewnienie zgodności programów wykorzystywanych przez wszystkie jednostki Banku.
8. Zapewnienie zgodności wykorzystywanych programów/systemów z regulacjami zewnętrznymi.
9. Stosowanie narzędzi redukcji błędów człowieka.
10. Organizowanie szkoleń pracowników w zakresie obsługi programów.
11. Kontrola przestrzegania procedur w zakresie bezpieczeństwa systemów informatycznych funkcjonujących w Banku.

Ad. 3)

Techniczne metody zapewnienia ciągłości pracy w sytuacjach awaryjnych to przede wszystkim:

1. Zasilanie z wydzielonej sieci.
2. Ochrona przed chwilowymi zanikami napięcia (UPS), stosowanie filtrów antyprzepięciowych.
3. Ochrona pomieszczeń, w których przechowywane są dane bankowe przed dostępem poprzez stosowanie zamków szyfrujących.
4. Przeprowadzanie okresowych przeglądów i konserwacji posiadanego sprzętu oraz instalacji.
5. Zawieranie i aktualizacja umów serwisowych.
6. Odpowiednia ochrona pomieszczeń, w których znajduje się sprzęt, oprogramowanie i dane bankowe przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi, wylądowaniami atmosferycznymi, polem elektromagnetycznym itp.
7. Skuteczne, programowe odseparowanie sieci bankowej od sieci publicznej (Internet).
8. Egzekwowanie zakazu wykorzystywania w Banku zewnętrznych, niesprawdzonych, niezgodnych z przeznaczeniem nośników informacji.
9. Prowadzenie szkoleń dla pracowników w zakresie prawidłowości wykorzystania urządzeń technicznych w Banku.
10. Zapewnienie rzetelnej kontroli prawidłowości wykorzystania urządzeń bankowych oraz przestrzegania procedur w zakresie ochrony informacji.

8.3 Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2023 roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia (zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rekomendacji M), oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości

W Banku w roku 2023 prowadzone było systematyczne gromadzenie danych związanych z ryzykiem operacyjnym w dedykowanym do tego celu systemie informatycznym.

Zaewidencjonowaną ilość i wysokość strat z tytułu ryzyka operacyjnego (rzeczywistych i potencjalnych) odnotowanych w roku 2023 w podziale na klasy zdarzeń, w tym w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia zawiera tabela:

Zestawienie zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego, skutkujących rzeczywistymi stratami wg daty zarejestrowania skutków zdarzenia w bazie			w okresie 01.01.2023-31.12.2023		
			Miara	LINIE BIZNESOWE RAZEM	
Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia				
1.	Oszustwa wewnętrzne	1) Działania nieuprawnione	Liczba zdarzeń	szt.	0
		2) Kradzież i oszustwo	łączna kwota strat	tys. zł	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	1) Kradzież i oszustwo	Liczba zdarzeń	szt.	0
		2) Bezpieczeństwo systemów	łączna kwota strat	tys. zł	0,00
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1) Stosunki pracownicze	Liczba zdarzeń	szt.	0
		2) Bezpieczeństwo środowiska pracy	łączna kwota strat	tys. zł	0,00
		3) Podziały i dyskryminacja			
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1) Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
		2) Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
		3) Wady produktów	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
		4) Klasyfikacja klienta i ekspozycje	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	Liczba zdarzeń	szt.	14
			łączna kwota strat	tys. zł	0,6615
7.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1) Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	Liczba zdarzeń	szt.	20
			łączna kwota strat	tys. zł	1,0164
		2) Monitorowanie i sprawozdawczość	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
		3) Napływ i dokumentacja klientów	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
		4) Zarządzanie rachunkami klientów	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
		5) Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00
		6) Sprzedawcy i dostawcy	Liczba zdarzeń	szt.	0
			łączna kwota strat	tys. zł	0,00

Źródło: opracowanie własne

W roku 2023 odnotowano łącznie 34 incydenty a suma strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. wyniosła 1,68 tys. zł, co stanowiło 0,38% apetytu na ryzyko operacyjne. W okresie 2023 roku nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.

Na podstawie analizy występowania incydentów ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności w okresie sprawozdawczym oraz skutków tych zdarzeń stwierdzono, że ryzyko operacyjne w Banku na dzień 31.12.2023 r. znajduje się na niskim, bezpiecznym poziomie.

Straty w liniach biznesowych

Linia biznesowa	Straty w okresie od początku roku 2023 [tys. zł]	Ilość incydentów w okresie od początku roku 2023 [szt.]
(B3) bankowość detaliczna	1,68	34
(B4) bankowość komercyjna	0	0
(B5) płatności i rozliczenia	0	0

Źródło: opracowanie własne

Wszystkie zdarzenia odnotowano w Linii biznesowej „Bankowość detaliczna”. W linii biznesowej „Płatności i rozliczenia” oraz „Bankowość komercyjna” nie odnotowano zdarzeń.

Działania mitygujące jakie zostały podjęte w celu uniknięcia w przyszłości ww. strat:

- przeprowadzono rozmowy dyscyplinujące z pracownikami winnymi zaniedbań,
- dokonano wymiany sprzętu komputerowego,
- wprowadzono zmiany w systemie informatycznym,
- dokonano zmian w regulacjach zgodnie z obowiązującymi Rekomendacjami i przepisami prawa,
- przeprowadzono kontrole funkcjonalne, ponadto obszar ten podlega kontroli audytu wewnętrznego sprawowanego przez wyspecjalizowane komórki Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

8.4 Informacja o najpoważniejszych, zdaniem Banku, zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w Banku w 2023 roku

W celu identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego sporządzana jest mapa ryzyka, która porządkuje grupy zdarzeń ryzyka operacyjnego pod kątem wysokości strat (dotkliwości) oraz prawdopodobieństwa ich występowania (częstości). Na podstawie mapy ryzyka Bank dokonuje oceny ryzyka operacyjnego. Mapę ryzyka sporządza się łącznie dla wszystkich zdarzeń ryzyka operacyjnego.

W 2023 roku wszystkie zdarzenia zarejestrowane charakteryzowały się niską dotkliwością (strata do 3,5 tys. zł, brak dostępu do usług przez klientów od 0,5 h do 15 h) oraz niską częstotliwością występowania (0 – 3 razy w kwartale). W analizowanym okresie dochodziło do kilku awarii bankomatu – usterki zostały skutecznie usunięte przez usługodawcę serwisowego.

9. Informacje ujawniane na podstawie Rekomendacji Z KNF dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach

Na podstawie *Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego*, Bank ujawnia następujące informacje:

9.1 Informacje dotyczące udziału członków Rady Nadzorczej w posiedzeniach tego organu, zgodnie z Rekomendacją nr 8.8

W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. łącznie odbyło się 8 posiedzeń Rady Nadzorczej. Udział poszczególnych członków Rady Nadzorczej w jej posiedzeniach w tym okresie przedstawiał się następująco:

Lp.	Nazwisko i imię członka Rady Nadzorczej	Liczba obecności w posiedzeniach Rady Nadzorczej
1	Potempa Marcin	8
2	Jurek Ewa	8
3	Truty Jan	6
4	Jaskot Józefa	8
5	Stanula Anna	7
6	Jałowiec Kazimiera	7
7	Janiga Agnieszka	8
8	Jarosz Jadwiga	8
9	Kisielewski Dariusz	6

9.2 Informacje dotyczące przyjętej w Banku polityki zarządzania konfliktami interesów, istotnych zidentyfikowanych i potencjalnych konfliktów interesów oraz sposobu zarządzania nimi, zgodnie z Rekomendacją nr 13.6

W Banku została przyjęta przez Zarząd, a następnie zatwierdzona przez Radę Nadzorczą „*Polityka unikania konfliktów interesów w Banku Spółdzielczym w Pilźnie*”. Polityka określa źródła powstawania konfliktu interesów, opis działań w celu uniknięcia konfliktu interesów oraz podział zadań w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów.

Przez konflikt interesów należy rozumieć zbiór okoliczności prawnych lub faktycznych znanych w Banku, które mogą doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem Banku a osobami powiązanymi z Bankiem w tym Członkiem organu Banku, jak również występowanie postaw lub zachowania, dla których intencją jest realizacja prywatnych celów majątkowych lub celów osób trzecich, pozostających w sprzeczności z interesem Banku.

Podstawowe źródła powstawania konfliktów interesów stanowią:

1. Członkowie organów statutowych,
2. Pracownicy,
3. Klienci,
4. Kontrahenci.

Podstawowe przyczyny powstawania konfliktów interesów:

1. Powiązania personalne,
2. Działalność dodatkowa
3. Działalność konkurencyjna w stosunku do działalności Banku,

4. Działalność konkurencyjna w stosunku do Klientów Banku,
5. Nierówne traktowanie.

W celu uniknięcia konfliktów interesów pracownicy zobowiązani są do zapoznania się oraz przestrzegania Polityki unikania konfliktów interesów oraz złożenia stosownego oświadczenia co do możliwości wystąpienia konfliktu interesów. Oświadczenia są weryfikowane przez stosowne komórki oraz monitorowane przez Stanowisko ds. zgodności. Pracownicy zobowiązani są do bezzwłocznego informowania Banku o występowaniu zdarzeń lub okoliczności ich dotyczących, powodujących występowanie konfliktu interesów. Weryfikacja powiązań personalnych osób zatrudnionych w Banku na wszystkich stanowiskach pracy, ze szczególnym uwzględnieniem pracowników pełniących kluczowe funkcje lub stanowisk kierowniczych, ma na celu unikanie nieprawidłowości w procesie decyzyjnym. W przypadku zaistnienia powiązań personalnych pomiędzy pracownikami, Bank podejmuje stosowne działania mające na celu wyeliminowanie ryzyka operacyjnego, które mogłoby prowadzić do nadużyć ze strony pracowników.

Bank na bieżąco monitoruje skuteczność zarządzania konfliktem interesów oraz podjętych środków zaradczych. Bank opracowuje i wdraża wewnętrzne regulacje dotyczące procesu zarządzania konfliktem interesów, prowadzi działalność informacyjną o konfliktach interesów wewnątrz Banku. Zarząd Banku jest informowany o dostrzeżonych nieprawidłowościach w zakresie zarządzania konfliktami interesów.

Pełna treść „*Polityki unikania konfliktów interesów w Banku Spółdzielczym w Pilźnie*” publikowana jest na stronie internetowej Banku pod adresem:

<https://www.bspilzno.pl/wp-content/uploads/2023/06/Polityka-unikania-konfliktow-interesow.pdf>

jak również jest dostępna do wglądu w wersji papierowej w placówkach bankowych w Centrali w Pilźnie, Oddziale w Szerzynch i Punkcie Obsługi Klientów w Siedliskach-Bogusz.

9.3 Informacje dotyczące określonego w zasadach wynagradzania Banku, maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym, zgodnie z Rekomendacją nr 30.1.

Rada Nadzorcza ustaliła w „*Polityce wynagradzania w Banku Spółdzielczym w Pilźnie*” maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu Banku w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników

Banku w okresie rocznym. Propozycję wysokości wskaźnika przygotował Zarząd w oparciu o analizę planowanych kosztów wynagrodzeń na kolejny rok kalendarzowy. Na podstawie tej analizy wysokość ww. wskaźnika została ustalona na poziomie 2,5.

Sporządził:

Monika Lesiak – Stanowisko ds. ryzyk, planowania i analiz

Zweryfikował:

Barbara Kosowska – Prezes Zarządu

Marta Plewa – Stanowisko ds. samorządowo-kadrowych oraz ds. zgodności

Zaakceptował:

Zarząd Banku Spółdzielczego w Pilźnie

Załącznik nr 1

do Raportu „Ujawnienie informacji dotyczących adekwatności kapitałowej
oraz innych informacji podlegających ujawnianiu na podstawie Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego
w Pilźnie według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku”

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Pilźnie z siedzibą w Pilźnie przy ul. Grodzka 2,
niniejszym oświadcza, że:

- 1) według jego najlepszej wiedzy, niniejszy Raport został przygotowany zgodnie ze sformalizowanymi procedurami obowiązującymi w Banku, w tym zgodnie z „Polityką informacyjną Banku Spółdzielczego w Pilźnie”, służącymi zapewnieniu zgodności z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji wynikającymi z Części Ósmej Rozporządzenia CRR,
- 2) według jego najlepszej wiedzy, informacje opisane w niniejszym Raporcie są adekwatne do stanu faktycznego, a funkcjonujące w Banku systemy zarządzania ryzykiem jak i kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności,
- 3) zatwierdza niniejszy Raport, zawierający kluczowe wskaźniki i dane liczbowe zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz procesu zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko.

Podpisy Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Pilźnie:

Prezes Zarządu

PREZES ZARZĄDU
Kosowska
mgr Barbara Kosowska

Wiceprezes zarządu

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych
Janiszewska
mgr inż. Krystyna Janiszewska

Członek Zarządu

CZŁONEK ZARZĄDU
Główny Księgowy
Stręk
mgr Barbara Stręk

